

Strasbūrā, 17.12.2024.
COM(2024) 700 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
CENTRĀLAJAI BANKAI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU
KOMITEJAI, REĢIONU KOMITEJAI UN EIROPAS INVESTĪCIJU BANKAI**

2025. gada Eiropas pusgads - rudens pakete

1. Ievads

Pēdējos gados ES ir veikusi pamatīgus pielāgumus, pieskaņojot politikas prioritātes, lai reaģētu uz jaunām problēmām. Ar kopīgiem centieniem ES ir veiksmīgi pārvarējusi vairākas krīzes un uzlabojusi dalībvalstu noturību. Paredzams, ka ekonomiskā aktivitāte pakāpeniski pieaugs, nodarbinātība saglabāsies rekordaugstā līmenī un pirktspēja uzlabosies, inflācijai atgriežoties pie mērķrādītāja. Tomēr, lai nodrošinātu pastāvīgu ilgtspējīgu labklājību, ES ir steidzami jānovērš šķēršļi izaugsmei un konkurētspējai. Tādēļ ir vajadzīga konsekventa un vērīīga politikas programma.

ES ir apņēmības pilna nodrošināt ilgtspējīgu labklājību un konkurētspēju, vienlaikus stiprinot sociālo tirgus ekonomiku un aizsargājot suverenitāti, ekonomisko drošību un globālo ietekmi, kā uzsvērts ES līderu pieņemtajā Budapeštas deklarācijā un priekšsēdētājas fon der Leienas politikas pamatnostādņēs¹. Enriko Letas ziņojumā “Daudz vairāk nekā tirgus”² un Mario Dragi ziņojumā “Eiropas konkurētspējas nākotne”³ ir uzsvērti strukturālie šķēršļi, kas kavē ES ekonomikas izaugsmi un ražīgumu un apdraud labklājību nākotnē. Viena no pirmajām galvenajām jaunās Eiropas Komisijas iniciatīvām, kas tiks publicēta janvārī, būs konkurētspējas kompass, kura pamatā būs Dragi ziņojuma trīs pīlāri: i) ar ASV un Ķīnu pastāvošās inovācijas plaisas novēršana; ii) kopīgs dekarbonizācijas un konkurētspējas plāns, kura mērķis ir paātrināt pārkārtošanos un samazināt enerģijas izmaksas, un iii) drošības palielināšana un atkarības mazināšana. Progress attiecībā uz šiem pīlāriem būs atkarīgs arī no transversāliem un savstarpēji saistītiem konkurētspējas un iekļaujošas izaugsmes veicinātājiem – vienotā tirgus padziļināšanas, vienkāršošanas, prasmju pilnveides un kvalitatīvām darbvietām, investīciju finansēšanas un koordinācijas uzlabošanas.

Eiropas pusgads kā centrāls mehānisms, ar ko koordinē dalībvalstu ekonomikas un nodarbinātības politiku, nodrošina satvaru nepieciešamo investīciju un reformu virzībai. Eiropas pusgads turpinās apzināt sociālekonomiskās problēmas un sniegt norādes par politikas rīcību, kas vajadzīga to risināšanai, lai uzlabotu ES konkurētspēju, ilgtspēju un sociālo taisnīgumu.

2. 2025. gada Eiropas pusgads

2025. gada Eiropas pusgada cikls tika uzsākts, publicējot rudens paketi. Komisija 26. novembrī publicēja paketes pirmo daļu, tādējādi uzsākot jaunās ekonomikas pārvaldības sistēmas pirmo īstenošanas ciklu. Tas ietvēra novērtējumu par 21 dalībvalsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajiem plāniem, Komisijas atzinumu par 17 eurozonas dalībvalstu budžeta plānu projektiem 2025. gadam, kā arī pasākumus pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru īstenošanai astoņās dalībvalstīs. Pēc tam, kad Padome būs pieņēmusi ieteikumus par vidēja termiņa plāniem, tie piedāvās saskaņotu politikas pamatu dalībvalstu ekonomiskajai un fiskālajai rīcībai turpmākajos gados, palīdzot padarīt ES konkurētspējīgāku un labāk sagatavotu nākotnes problēmām, atbalstot progresu virzībā uz zaļu, digitālu, iekļaujošu un noturīgu ekonomiku. Vidēja termiņa plānu īstenošana tiks uzraudzīta, izmantojot Eiropas pusgadu, kas sāksies jau 2025. gada pavasarī, kad dalībvalstis iesniegs pirmos gada progresu ziņojumus.

¹ [Politikas pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai \(2024–2029\).](#)

² [Enrico Letta, Much more than a market \(April 2024\).](#)

³ [EU competitiveness: Looking ahead - European Commission.](#)

Ar šodien publicēto paketi noslēdzas 2025. gada Eiropas pusgada cikla sākums. Tajā ietverts Komisijas ieteikums Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku, brīdināšanas mehānisma ziņojums saskaņā ar makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru un vienotais nodarbinātības ziņojums.

Ieteikumā par eurozonas ekonomikas politiku eurozonas dalībvalstis tiek aicinātas rīkoties individuāli un kopīgi Eurogrupā, lai uzlabotu konkurētspēju un veicinātu ražīgumu. Lai to panāktu, ir jāstiprina inovācija, tajā skaitā kritisko tehnoloģiju jomā, jāstiprina uzņēmumu, tajā skaitā MVU, piekļuve finansējumam, jāuzlabo uzņēmējdarbības vide, samazinot administratīvo slogu un regulatīvo sarežģītību, jālikvidē šķēršļi investīcijām un jāatbalsta publiskās un privātās investīcijas kopīgu prioritāšu jomās, piemēram, zaļajā un digitālajā pārkārtošanā un aizsardzības spēju veidošanā, un jāturpina pilnveidot darbaspēka prasmes. Ieteikumā arī uzsvērts, ka ir jāpalielina līdzdalība darba tirgū, jāveicina kvalitatīvas darbvietas, jāstiprina stimuli strādāt un jāizvairās no konkurētspējas atšķirībām. Visbeidzot, eurozonas dalībvalstīm būtu jānodrošina atbilstība jaunajai fiskālajai sistēmai, lai uzlabotu parāda atmaksājamību un uzraudzītu riskus makrofinansālajai stabilitātei. Ieteikumu papildina dienestu darba dokuments, kurā analizētas ekonomikas problēmas, kas saistītas ar konkurētspēju, noturību un makroekonomikas stabilitāti.

Brīdināšanas mehānisma ziņojumā ir norādītas desmit dalībvalstis, par kurām būtu jāveic padziļināti pārskatī, lai novērtētu, vai tajās pastāv nelīdzsvarotība. Ar šo ziņojumu tiek uzsākta makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ikgadējā īstenošanas kārtā, kuras mērķis ir atklāt, novērst un koriģēt nelīdzsvarotību, kas nelabvēlīgi ietekmē vai var nelabvēlīgi ietekmēt kādas dalībvalsts vai visas ES ekonomikas pienācīgu darbību. Pamatojoties uz rādītāju kopsavilkuma ekonomisko interpretāciju, ziņojumā ir norādītas dalībvalstis, kurās, kā uzskata Komisija, ir iespējama nelīdzsvarotība vai šādas nelīdzsvarotības risks. Nākamajā pavasarī par šīm dalībvalstīm tiks sagatavoti padziļināti pārskatī. Tas attiecas uz Grieķiju, Itāliju, Kipru, Nīderlandi, Rumāniju, Slovākiju, Ungāriju, Vāciju un Zviedriju pēc 2024. gada 19. jūnijā konstatētās nelīdzsvarotības vai pārmērīgas nelīdzsvarotības⁴, savukārt attiecībā uz Igauniju padziļinātajā pārskatā tiks novērtēts jaunas nelīdzsvarotības risks.

Ar vienoto nodarbinātības ziņojumu tiek uzraudzīta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošana. Ziņojumā ir sniegta jaunākā informācija par progresu 2030. gada ES pamatmērķrādītāju un valstu mērķrādītāju sasniegšanā attiecībā uz i) nodarbinātību, ii) prasmju stiprināšanu un iii) nabadzības samazināšanu. Ziņojums liecina, ka ES ir uz pareizā ceļa, lai sasniegtu pirmo mērķi, savukārt attiecībā uz pēdējiem diviem ir vajadzīgi ievērojami turpmāki centieni. Tāpat kā iepriekšējā ciklā ziņojumā analizēti arī iespējamie riski augšupējai sociālajai konverģencei, pamatojoties uz sociālās konverģences sistēmas principiem⁵. Neraugoties uz dažiem uzlabojumiem, ES līmenī joprojām pastāv augšupējas konverģences riski attiecībā uz prasmju pilnveidi. Tas var saasināt problēmas, kas saistītas ar konkurētspēju un darbaspēka un prasmju nepietiekamību. Lai gan darba tirgu rādītāji joprojām ir stabili ar rekordaugstu nodarbinātības līmeni un vēsturiski zemu bezdarba līmeni, dažu iedzīvotāju grupu dalība darba tirgū joprojām atpaliek. To cilvēku īpatsvars, kuriem draud nabadzība vai sociālā atstumtība, 2023. gadā nedaudz samazinājās, bet joprojām pārsniedza pirmskrīzes līmeni.

Eiropas pusgads turpinās virzīt ES ekonomikas un sociālās politikas koordināciju, nodrošinot konsekvenci starp ES, valstu un reģionālajām dimensijām. Lai sasniegtu ES ekonomikas un sociālās politikas prioritātes un risinātu valstu problēmas, būs vajadzīga būtiska

⁴ 2024. gada Eiropas pusgads: paziņojums par pavasara paketi

⁵ Saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263.

dalībvalstu rīcība – valsts un reģionālā līmenī. Eiropas pusgada pavasara pakete sniegs konkrētām valstīm adresētus ieteikumus (KVAI), pamatojoties uz ziņojumos par valstīm konstatētajām galvenajām konkrētām valstīm raksturīgajām problēmām. Līdzatbildība tiks stiprināta, labāk izmantojot strukturētus dialogus ar dalībvalstīm, sociālajiem partneriem un citām ieinteresētajām personām, tajā skaitā vietējām un reģionālajām pašvaldībām un attiecīgajām pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Tie ietvers diskusijas par esošo ieteikumu īstenošanu, par pašreizējo vai turpmāko politikas rīcību konstatēto problēmu risināšanai, kā arī par turpmākas ekonomikas izaugsmes un sociālā progresa iespējām. Šajā nolūkā Komisijas dienesti veiks Eiropas pusgada apmeklējumus procesa sākumā un turpinās informācijas apmaiņu pirms valstu ziņojumu pabeigšanas, lai papildinātu analīzi. Iestāžu dialogs ar Eiropas Parlamentu un Padomi arī turpmāk būs būtisks, lai nodrošinātu demokrātisku pārskatatbildību, pārredzamību un sadarbību visā pusgada procesā.

2025. gada KVAI sniegs visaptverošas un saskaņotas politikas norādes. Tā kā 2026. gadā beigsies Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) darbība, 2025. gada Eiropas pusgada ciklā notiks pakāpeniska pāreja uz visaptverošāku KVAI kopumu, pakāpeniski atceļot to pieeju KVAI, kas ieviesta ANM īstenošanas iepriekšējos posmos. Šādu visaptverošu politikas norāžu pakāpeniska izstrāde katrai dalībvalstij palīdzēs sasniegt kopīgi saskaņotos mērķus, ievērojot nākamās daudzgadu finanšu shēmas sagatavošanu, vienlaikus ņemot vērā valstu īpatnības. Tādējādi 2025. gada pusgads darbosies kā tilts, pamatojoties uz uzlabotu analīzi, lai apzinātu attiecīgās strukturālās problēmas un sniegtu norādes par reformu un investīciju prioritātēm katrā dalībvalstī.